

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Андрій Бекеша
аспірант

Світлана Криштанович
д. пед. наук, професор

*Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського (Україна)*

Важливо зазначити, що Україна володіє потужним туристичним потенціалом, який реалізується недостатньо. Зокрема, від 2021 року у час пандемії COVID-19 та від 2022 року — повномасштабного вторгнення Росії на нашу територію спостерігаємо сповільнення розвитку туристичної діяльності, а також і втрати частини туристичних ресурсів, які формують туристичний потенціал нашої країни.

Щоб зрозуміти природу сутності туристичного потенціалу, потрібно проаналізувати насамперед його значення. На сьогодні у світі існує безліч визначень дефініції «потенціал», яка запозичена з латинської мови та означає «potentia» – «можливості, влада, вплив, сила, здатності», пов'язаний з «potere» – могуті, «potis» – могутній, здатний (до чогось), споріднений з дінд. «patih» – «пан», гр. – «пан (дому)» [1, с. 541].

Туристичний потенціал розуміємо як сукупність туристичних ресурсів і туристичних можливостей, зокрема це природні, культурно-історичні та соціально-економічні передумови для організації туристичної діяльності на певній території природних та рукотворних об'єктів, а також умов, можливостей і засобів, які придатні для формування туристичного продукту.

Велика кількість дослідників не розділяють категорії «туристичний потенціал», «туристичні ресурси» та «рекреаційні ресурси» і тому широко застосовують концепції туризму та рекреаційних ресурсів як комплекс природних і техногенних об'єктів, необхідних для виробництва туристичного продукту. Науковці В. Семенов, М. Балджи, В. Мозгальова наголошують, що в процесі інтенсивного розвитку туристичної діяльності створюється, уточняється та вдосконалюється понятійний апарат, який належать до туристично-екскурсійної сфери [2].

Погоджуємося з думкою науковців М. Малькою та Н. Паньків, що до структури туристичного потенціалу входять «такі компоненти, як природний,

історико-культурний та соціально-економічний. Решта компонентів враховуються при коректуванні отриманих результатів. Туристичний потенціал оцінюється відносно найбільш масових форм туризму (оздоровчого, пізнавального, спортивного, ділового і т.д.)» [3, с. 22].

Аналізуючи структуру туристичного потенціалу територій, можемо виокремити такі дві групи, як туристичні ресурси (природні: флористичні, фауністичні, кліматичні, орографічні, гідрологічні, бальнеологічні та інші; культурно-історичні: матеріальні, духовні) та туристичну інфраструктуру (розміщення, транспорт, харчування, дозвілля та розваги, спеціалізовану сферу). Важливими чинниками туризму та рекреаційного розвитку регіону є саме ресурси, їх об'єм, структура, динаміка та збалансованість джерел формування. Туристичні ресурси та туристична інфраструктура мають спільну підгрупу – соціально-економічні ресурси, до яких належать такі елементи: трудові, інформаційні, управлінські, матеріально-технічні та інші [3].

Отже, безперечним є те, що основою туристично-екскурсійного потенціалу є туристичні ресурси. Наявність лише ресурсного компонента вже забезпечує мінімальний рівень розвитку туристично-екскурсійної сфери. Адже людині для відновлення витраченої за час трудової діяльності енергії достатньо змінити звичне середовище, виїхати за межі постійного місця проживання, навіть за умови відсутності комфортабельних засобів розміщення та якісної туристичної інфраструктури. Проте досягнути високого соціально-економічного ефекту від розвитку туризму можна тільки після реалізації заходів щодо благоустрою території, розвитку матеріально-технічної бази туризму тощо.

Також важливою ознакою туристично-екскурсійного потенціалу є те, що після його використання, корисні властивості зберігаються. Тож вони відіграють роль засобів праці в туризмі, завдяки яким можна виробляти різноманітні за своїм характером туристичні продукти та здійснювати подальший розвиток туристичної галузі.

Список використаних джерел

1. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / Р. В. Болдирев та ін. ; за заг. ред. В. Т. Коломієць, В. Г. Скляренко. Київ, 2003. Т. 4: Н-П. 656 с.
2. Семенов В. Ф., Балджи М. Д., Мозгальова В. М. Регіональний вимір рекреаційно-туристичної діяльності : монографія. Одеса : Optimum, 2008. 201 с.
3. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал територій : підручник. Київ : ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с.